

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 3

Засновано у 2015 році

Рівне – 2016

УДК 37 : 005.591.6

I - 66

ББК 74.200

Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 3 / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 327 с.

До збірника увійшли наукові праці, здійснені у галузі теорії і методики виховання. Статті спрямовані на багатоаспектне висвітлення основних напрямів, сучасних підходів до змісту, форм і технологій виховного процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступники головного редактора: **Гринькова Надія Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Академік-секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Бех І. Д., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України;

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, Учений секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Коберник О. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лобода С. М., доктор педагогічних наук, професор, доктор габілітований, професор звичайний Вищої школи інформатики і прикладних наук (м. Лодзь, Республіка Польща).

Члени редколегії:

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Вербець В. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, навчально-методичної роботи та гуманітарної політики Рівненського державного гуманітарного університету;

Войтович І. С., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Лісова С. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Литвиненко С. А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Карпенчук С. Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Поніманська Т. І., кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної і корекційної), проректор з наукової роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету;

Шугасва Л.М., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету;

Яшук І. П., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Бісовецька Л. А. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкового навчання РДГУ;

Дупак Н. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання РДГУ.

Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Упорядники: проф. **Петренко О.Б.**, доц. **Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування: **наукова бібліотека РДГУ**

Рецензент: **Федяєва В. Л.** - доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол №5 від 26 травня 2016 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

ЗМІСТ

Сухомлинська О. В. В. О. Сухомлинський про життєві (вітальні) потреби дітей: піклування і захист.....	6
Пузовіт Г. П. Педагогіна складова дозвіллевої діяльності дитини у позашкільних навчальних закладах: соціокультурні виклики.....	15
Павелків Р. В. Роль навчання і виховання у формуванні моральної свідомості особистості молодшого школяра.....	27
Петренко О. Б. Постнекласична парадигма освіти й виховання: теоретичний аналіз.....	40
Потапчук Т. В. Педагогічні умови формування у студентів позитивного ставлення до навчання на заняттях із хорового класу.....	49
Budz I. F. Prospects in gifted education development: worldwide tendencies.....	56
Антонець Н. Б. Мікроісторія освіти: Ровенська школа-інтернат № 1 у долі її вихованців (початок 1960-х рр.).....	64
Бісовецька Л. А. Роль періодичної преси у формуванні особистості школяра.....	74
Бричок С. Б. Психолого-педагогічна діагностика у роботі куратора студентської групи.....	82
Ганжа М. В. Вплив мистецтва дизайну на виховання патріотичних почуттів молодших школярів.....	90
Гринькова Н. М. До проблеми формування педагогічної компетентності батьків з питань морального виховання молодших школярів в умовах позашкільного навчального закладу.....	98
Гудовсек О. А. Інноваційна технологія диференційованого навчання Світлани Логачевської.....	108
Жданович Ю. М. Теоретичні засади організації змістовного дозвілля для дітей переселенців.....	114
Петренко С. В. Мультимедійні презентації як інноватика у виховній діяльності.....	122
Семенов О. С. Психолого-педагогічні чинники та закономірності формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі.....	129
Сергєєва Н. В. Психолого-педагогічні методи дослідження ціннісно-орієнтованої активності підлітків.....	139
Сойчук Р. Л. Особливості організації проектної діяльності у процесі виховання національного самоствердження учнівської молоді.....	146
Стельмашук Ж. Г. Педагогічні умови ефективної взаємодії сім'ї і школи у вихованні дисциплінованості учнів.....	155
Трохимчук І. М. Дослідницька діяльність як засіб формування екологічної вихованості учнів.....	165
Ціпан Т. С. Професійна компетентність сучасного вчителя.....	174

Ярмошук О. О., Василюк В. М. Використання мнемотехніки як активного методу навчання на заняттях зі студентами спеціальності «Фізичне виховання»	182
Добрики молодих науковців	
Баліка Л. М. Бібліопедагогіка як наука про вивчення читацьких інтересів.....	190
Бірюк Д. О. Інноваційні підходи як стратегія й педагогічна умова реалізації менеджменту у вітчизняних вищих педагогічних освітніх закладах початку ХХІ століття	195
Брончук О. Л. Роль поетичного слова як засобу стимулювання творчої активності молодших школярів	208
Булавина Ю. В. Організація правового виховання учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах як педагогічна проблема	212
Гаврилюк О. С. Морально-естетичне виховання молодших школярів засобами мистецтва	220
Давидюк І. В. Основні інноваційні напрями підготовки майбутніх вчителів початкових класів до оздоровчо-спортивної роботи.....	226
Долженко С. Г. Попередження неуспішності молодших школярів як психолого-педагогічна проблема (50-80-ті роки ХХ ст.)	232
Кашуба А. А. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор	245
Котлярчук Г. Й. Формування в учнів основної і старшої школи пізнавального інтересу до природи за допомогою ТРВЗ-технології у процесі вивчення української літератури.....	251
Максимюк Л. П. До питання професійно-педагогічної культури вчителя.....	256
Мар'юсик І. В. Ігрова діяльність як засіб формування еколого-валеологічної культури молодших школярів	263
Михальчук Ю. Б. Естетичне світосприймання як соціально-педагогічна проблема	270
Паврозник В. Ю. Естетичне виховання дітей молодшого шкільного віку засобами мистецтва.....	275
Пироженко П. В. Гуманізація навчального процесу як складова реформи шкільної освіти в КНР	280
Пташук О. А. Естетична культура особистості як мета естетичного виховання: теоретичний аналіз	289
Стрілецька К. А. Казкотерапія як метод формування моральних якостей молодших школярів	295
Федорук О. М. Професійна підготовка документознавця в інформаційному середовищі як об'єкт педагогічного дослідження	303
Шелюк Г. В. Специфіка виховного процесу у початкових школах Св. Синоду (на матеріалах журналу «Церковно-приходская школа»)	308
Шидловський А. І. Змістовно-організаційні особливості технології формування професійної компетентності майбутніх учителів фізико-технологічного профілю.....	318

МОРАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА

Анотація. Стаття присвячена проблемам морально-естетичного виховання сучасних школярів засобами мистецтва. З'ясовано, що у молодшому шкільному віці морально-естетичне виховання здійснюється через формування естетичних почуттів. Обґрунтовується, що головним завданням в питанні морального виховання учнів вважається, насамперед, активізація процесів сприйняття та умови розвитку дитини. Звертається увага на умови ефективного морально-естетичного виховання особистості. Аналізуються дидактичні можливості використання різних видів роботи на уроках мистецтва.

Ключові слова: молодші школярі, морально-естетичне виховання, мистецтво.

Постановка проблеми. На сучасному етапі Україна переживає складний кризовий період. Зміни відбуваються не лише у політиці й економіці, але й у свідомості людей. Проблеми морально-естетичного виховання опинилися у центрі уваги суспільства. Вирішення означених проблем є одним із завдань мистецтва. Проблеми морально-естетичного виховання потребують найшвидшого вирішення, тому що зволікання негативно впливає на формування особистості молодшого школяра. А якщо більш конкретно, то науковці наголошують на зосередженні уваги на формуванні творчого відношення дитини до дійсності під естетичним кутом зору. У контексті висловленого одним з найважливіших завдань сучасної системи освіти є формування потреби дитини у красі та діяльності за законами краси. Ці та інші фактори спонукають педагогів і науковців до пошуків результативних і більш досконалих шляхів використання можливостей прекрасного, художнього і мистецького.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Концепція загальної мистецької освіти розроблена відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» і ґрунтується на положеннях Концепції загальної середньої освіти та спрямована на реалізацію Національної доктрини розвитку освіти в Україні. Концепція враховує сучасні культуротворчі процеси в Україні, що формуються на засадах багатовікових вітчизняних традицій і в загальному контексті європейської та світової інтеграції з орієнтацією на загальнолюдські демократичні цінності громадянського суспільства. Але орієнтуючись на означені цінності, ми маємо прагнути до того, щоб ціннісне ставлення до світу подавалося крізь призму етнонаціональної специфіки, тоді воно стане ефективним засобом виховання морально-естетичної культури, патріотичних почуттів. Дитина повинна сприймати цінності через художню спадщину, в якій акумульовану емоційно-естетичний досвід поколінь.

Багато авторів вважають морально-естетичне виховання одним із провідних у формуванні особистості школяра. С. О. Герасімов пояснює

означену позицію таким чином: «Функцією морального виховання і художньо-естетичної діяльності дітей є розвиток у них образного мислення, відмінного від понятійного». У художньому образі як формі мислення зосереджено великий обсяг інформації про природу, суспільство, відносини, історію, наукові знання. Це дає підстави стверджувати, що морально-естетичне виховання має загальний характер, і ця загальність та обов'язковість є найважливішими з принципів формування особистості у дитячому віці [1, с.12].

Ще антична естетика намагалася дати відповідь на запитання: «Як же впливає на людину дивовижний світ мистецтва?». У загальнофілософському плані проблема естетичного, як її розумів Г. Сковорода, була підпорядкована головним принципам його етико-гуманістичної концепції. Прекрасним, на думку поета і філософа, є те, що повністю узгоджується з природними нахилами людини, її високими моральними якостями, те, що корисне.

Призначенням мистецтва український філософ вважає сприяння морально-інтелектуальному вдосконаленню людини, самопізнанню, найбільш повному виявленню її природних схильностей.

Науковцями доведено, що досвід образотворчого мистецтва, набутий людиною в дитинстві, дає відчутні позитивні наслідки в дорослому житті. Творчість дитини в цій галузі дозволяє не тільки наповнити її повсякденну діяльність радістю, а й дати стрижневе розуміння сенсу життя.

Розглядаючи процес морально-естетичного виховання, слід враховувати вікові особливості дитини. Адже різні вікові періоди вимагають від вихователів різні підходи. Б. Т. Ліхачов пише про молодший шкільний вік наступне: «Разом з тим незалежно від рівня самоусвідомлення дітей період молодшого шкільного віку є, мабуть, вирішальним з точки зору естетичного сприйняття та формування морально-етичного ставлення до життя».

Одноставним є погляд науковців на можливість пізнання світу і людини в ньому завдяки мистецтву. «Мистецтво сприяє розвитку свідомості та переконань людини не менше, ніж наука» – стверджує С. Клименченко [2, с. 120].

Морально-естетичне виховання – один із ефективних інструментів формування гармонійної і цілісної особистості: «Воно захоплює в поле своєї дії всю особистість», – зазначає Ю. Борев, і в цьому його важливе значення.

Мета статті – висвітлити умови ефективного морально-естетичного виховання учнів засобами мистецтва.

Завдання мистецтва й освіти – допомогти учням реалізувати свої творчі задатки. Формування моральної культури і творчих здібностей у співпраці учня і вчителя знаходиться у прямій залежності від того, як вона організована. Ставлячи завдання розвитку морально-естетичного сприйняття, ми маємо вирішальні у навчально-виховному процесі завдання:

- Розвиток чутливості на твір мистецтва;
- Розвиток здатності виражати своє відношення до твору;
- Розширення обсягу знань та уявлень про мистецтво.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сфера морально-естетичного ставлення дитини дуже різноманітна і розфарбована у яскраві кольори, які проявляються у її світосприйнятті. Діти молодшого шкільного віку, як правило, вірають, що життя створене для радощів. Безпосередність відношення дитини до дійсності проявляється у її творчості. Відкриваючи світ як радісне, світле, повне яскравих кольорів, рухів, звуків ціле, як створене для здійснення її бажань, дитина ще не дуже глибоко проникає у сутність прекрасного. Як бачимо, основні моральні якості особистості формуються у ранньому періоді дитинства і зберігаються у більш-менш незмінному вигляді на все життя, тобто ефективна морально-естетична робота з виховання у молодшому шкільному віці впливає на формування світогляду, звичок, переконань.

Проблема виховання моральних цінностей у школярів – це одна з фундаментальних проблем педагогіки. Важливим елементом формування культури особистості В. О. Сухомлинський вважав засвоєння вимог, правил, норм поведінки, в яких розкривається «азбука моральної культури». Він завжди приділяв особливу увагу моральному вихованню. На його думку, це цілеспрямований і систематичний вплив на свідомість та поведінку людей, що формує у них моральні якості відповідно до ідеалів та принципів моралі.

Діти відрізняються одне від одного темпераментом, характером, здібностями, інтересами, нахилами. Тому у процесі морального виховання необхідно враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів. З огляду на це, у вихованні молодших школярів переважає привчання над переконанням. Діти цього віку не завжди у змозі усвідомити важливість і необхідність дотримання визнаних у суспільстві норм і правил поведінки.

Отож, учителі молодших класів виступають у ролі безпосередніх організаторів, і саме вони в процесі повсякденного життя і діяльності підводять дітей до розуміння норм і правил поведінки. Адже, чим менший вік дитини, тим безпосереднішим має бути моральне виховання, її необхідно не навчати, а привчати до добрих вчинків, нахилів, манер, навичок та звичок культурної поведінки. В. О. Сухомлинський писав, що «мистецтво і майстерність морального виховання особистості полягають у тому, щоб моральні цінності розкривалися перед юними серцями в яскравих образах, які захоплюють думку і хвилюють душу, пробуджують прагнення до ідеалу».

Добро і зло – основні поняття моральності. З раннього віку вчинки дітей підлягають моральній оцінці з боку дорослих. Оцінка стимулює учня від небажаних вчинків, сприяє моральній поведінці. Вона допомагає засвоювати правильні судження про моральні явища, відкидати хибні. Критеріями для моральної оцінки є ті моральні норми, правила, які вчитель ставить до учнів. Він піддає моральній оцінці ставлення учнів до навчання, стосунки в колективі, взаємини між учнями.

Деякі вчинки залежать від конкретної ситуації. Важлива, перш за все, оцінка мотиву, оскільки саме в ньому закладено моральне обґрунтування вчинків. Педагог не повинен переносити моральну оцінку вчинку на особистість дитини в цілому. Ця оцінка відображається на уявленні дитини про моральність взаємовідносин. Також оцінка орієнтує учня на те, правильно чи неправильно він вчинив, як саме його вчинок збігається чи розходиться з вимогою, нормою. Спочатку дається норма поведінки, виражена у вимозі, яку потрібно наслідувати, а потім оцінка реальної поведінки. Не можна вважати моральними ті вчинки, які здійснюються через боязнь покарання або через власну вигоду.

Батьки і вчителі мають домагатися того, щоб діти звикали поводитися морально. Це формуватиме у них моральну самосвідомість, розуміння морального добра, і вони зможуть стати морально вихованими особистостями.

Формування у дітей моральних мотивів, їх реалізація в поведінці – важливий напрям у роботі вчителя. І він має бути вирішальним у період становлення особистості. Уміти бачити і виділяти в будь-якій діяльності учнів моральність, пов'язану з їхнім ставленням до людей.

Педагог працює для того, щоб виховати в учня моральні цінності, прикладає зусилля аби перед свідомістю дітей розкривалися одухотворені образи людей з високою моральністю, духовністю, які боролися за утвердження в житті ідеалів добра та справедливості. Важливо, щоб у дитячих душах утверджувалися моральні цінності та ідеали, які сформувалися протягом тисячолітньої історії українського народу.

В учнів молодшого шкільного віку естетичне сприймання має наочно-дійовий характер. Емоційне життя молодших школярів досить насичене і активне. Для цього віку характерні швидкість безпосереднього прояву почуттів, вразливість. Разом з тим, естетичні почуття не мають ще повної форми вираження. Тому умови, створені вчителем, повинні мати гармонійне поєднання всіх аспектів морально-естетичного виховання, передбачати і активізувати стимули для виникнення і прояву естетичних почуттів.

Кожна навчальна дисципліна сприяє морально-естетичному вихованню, але найбільший вплив мають уроки музики. У руках учителя музики – один із найсильніших засобів впливу на думки й почуття дитини. «Без музики важко переконати людину, яка вступає у світ, у тому, що людина прекрасна, а це переконання по суті, є основою емоційної, естетичної, моральної культури. Музика є одним з найтонших засобів привернення до добра, краси, людяності», – ці слова педагога-гуманіста В. Сухомлинського конкретизують звичну для нас тезу про музичне виховання, насамперед як про становлення особистості людини [3, с. 278].

Важливе місце у формуванні естетичних почуттів займають погляди, методи і роботи відомих педагогів-новаторів та сучасних педагогів-практиків. Вони не одноразово наголошували на важливості і необхідності формування естетичних почуттів засобами музики. Дослідивши праці деяких, можна з впевненістю стверджувати, що кожен з них розпочинав зі створення особливих умов, зі цілеспрямованого, свідомого слухання музики, з власного прикладу.

Вагомий внесок в музично-естетичне виховання учнів зробили такі видатні педагоги, як В. Сухомлинський та Д. Кабалевський.

На сучасному етапі розвитку освіти дану проблему розглядають Е. Печерська, А. Єрохіна, О. Деркач, Л. Паньків, Т. Браніцька, І. Бондарчук, С. Науменко, О. Ростовський, Т. Зайцева. Дослідники наголошують на тому, що для формування естетичних почуттів молодших школярів необхідно використовувати на уроках музики казкові сюжети, тому що казка – це улюблений дітьми літературний жанр; приваблюють і незвичайні казкові сюжети, і яскраві образи, що запам'ятовуються. Вони пропонують прослуховування музичних творів використовувати не тільки на уроках музики, а й на уроках інших предметів художнього циклу, зокрема – образотворче мистецтво, художня праця, читання та інших.

Тому головним завданням в питанні виховання в учнів естетичних смаків вважається, насамперед, активізація емоційної сфери учнів та їхньої допитливості. Оскільки будь-які здібності дитини розвиваються в діяльності, зокрема, духовній, треба залучати їх до виконання цікавих справ, які допомагають учням набути навичок та вмінь у визначенні найрізноманітніших людських почуттів і переживань.

Ефективність морально-естетичного виховання на уроках суттєво залежить, по-перше, від кількості творів, які відібрав учитель, а по-друге, від розвинутої чуттєвої сфери школяра. Якщо ми не будемо враховувати означені умови, то втрачимо найважливішу складову впливу мистецтва на дитину – силу емоційного впливу. Причиною цього може стати саме перевантаження дитини враженнями. Плануючи урок і ставлячи за мету моральний вплив на дитину, ми маємо пам'ятати, що ефективність його залежить від зацікавленості дитини.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Як засвідчує теоретико-методичний аналіз, проблема розвитку морально – естетичної культури школяра у всі періоди становлення педагогічної науки й практичного досвіду була актуальною. Це зосереджує увагу сучасного суспільства, педагогічної науки й практики, оскільки морально – естетична культура пронизує всі галузі суспільного виробництва та духовного розвитку особистості, яку покликаний сформувати загальноосвітній заклад на основі передбачених педагогічною наукою шляхів.

Таким чином, аналіз наукової літератури з питання проблеми морально-естетичного виховання дозволив зробити наступні висновки:

1. Сприйняття творів мистецтва дітьми – це інтелектуальна й емоційно-творча діяльність, у процесі якої відбувається взаємодія образних складових. За умов врахування в роботі з молодшими школярами означеної взаємодії можливо суттєво покращити ефективність морально-естетичного виховання засобами мистецтва.
2. При організації та проведенні уроків у початковій школі важливе місце посідає створення сприятливої морально-психологічної атмосфери, що обумовлюється викликом почуттів які активізують розвиток творчості, ініціативи і самостійності вихованців, таким чином готується ґрунт для кристалізації морально-естетичного виховання школярів.

3. Естетична культура є центральною інтегрованою ланкою в системі розвитку загальної культури цивілізованого суспільства, зокрема моральної.

Список використаних джерел:

1. Система эстетического восприятия школьников. – М.: Искусство, 1983. – 212 с.
2. Клименченко С. Д. Психолого-педагогічні аспекти естетичного виховання майбутнього педагога / С. Д. Клименченко // Журнал практикуючого психолога. – 2005. – № 11. – С. 119–126.
3. Сухомлинський В. О. Серце відаю дітям / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1981. – 379 с.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED

1. Sistema jesteticheskogo vosprijatija shkol'nikov [The system of aesthetic perception of students] – М.: Iskusstvo, 1983. – 212 s. (in Russian)
2. Klymenchenko S. D. Psykholoho-pedahohichni aspekty estetychnoho vykhovannia maibutnoho pedahoha [Psychological and pedagogical aspects of aesthetic education of the future teacher] / S. D. Klymenchenko // Zhurnal praktykuiuchoho psykholoha. – 2005. – № 11. – S. 119–126. (in Ukrainian)
3. Sukhomlynskyi V. O. Sertse viddaiu ditiam [I give my heart to children] / V. O. Sukhomlynskyi. – К. : Radianska shkola, 1981. – 379 s. (in Ukrainian)

Аннотация. Стаття посвящена проблемам морально-эстетического воспитания современных школьников средствами искусства. Выяснено, что в младшем школьном возрасте морально-эстетическое воспитание осуществляется через формирование эстетических чувств. Обосновывается, что главной задачей в вопросе нравственного воспитания учащихся считается, прежде всего, активизация процессов восприятия и условия развития ребенка. Обращается внимание на условия эффективного морально-эстетического воспитания личности. Анализируются дидактические возможности использования различных видов работы на уроках искусства.

Ключевые слова: младшие школьники, морально-эстетическое воспитание, искусство.

Abstract. The article is devoted to the problems of moral-aesthetic education of modern schoolchildren by means of art. It is found that in primary schoolchildren moral aesthetic upbringing is carried out through the formation of aesthetic feelings. It is proved that the main task in the task of moral education of pupils is the intensification of the processes of perception and the conditions for the development of a child.

The perception of art works by children is intellectual and emotional-creative activity, in which there is an interaction of shaped components. Taking into consideration the defined interaction can significantly improve the effectiveness of moral aesthetic upbringing by means of art.

Favorable moral-psychological atmosphere, which is due to the appearance of the necessary feelings which stimulate the development of creativity, initiative and self-reliance of the pupils, is considered as a favorable ground for the crystallization of moral-aesthetic education of students.

In the article attention is drawn to the conditions of effective moral-aesthetic education of the individual. The use of various types of work at the Arts lessons are analyzed

Key words: primary schoolchildren, moral and aesthetic education, art.

Стаття надійшла до редакції 25. 05. 2016

І. В. Давидюк

ОСНОВНІ ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ОЗДОРОВЧО-СПОРТИВНОЇ РОБОТИ

Анотація. В статті розкриваються перспективи підготовки вчителів початкових класів до інноваційної педагогічної діяльності в оздоровчо-спортивній роботі. Досліджено, що вирішувати проблему підготовки фахівці до оздоровчо-спортивної роботи потрібно ще в період навчання майбутнього педагога у вищому навчальному закладі. В освітньому просторі закладу потрібно створити умови, які сприятимуть формуванню у майбутніх учителів правильного ставлення до здоров'я як основної цінності людини, що значно стимулюватиме їх рефлексивну діяльність та усвідомлення особистої відповідальності за здоров'я своїх вихованців.

Ключові слова: інновація, оздоровчо-спортивна робота, вищий навчальний заклад.

Постановка проблеми. Модернізація системи підготовки студентів у вищій школі є однією з актуальних проблем сьогодення, адже вона повинна відповідати оновленим вимогам і забезпечувати належний рівень готовності майбутнього вчителя до ефективної педагогічної діяльності. На цю проблему відчутний вплив має долучення вітчизняної освітньої галузі до європейських та міжнародних освітніх стандартів. Тому важливою проблемою залишається пошук ефективних шляхів удосконалення процесу професійної підготовки вчителя-професіонала, здатного творчо реалізувати себе в різних освітніх напрямках. Особливо гостро ця проблема стоїть для категорії вчителів початкової школи як фахівців в оздоровчо-спортивному напрямі.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Аналіз наявних концепцій професійної підготовки вчителів (В. Бондар, В. Буряк, В. Євдокимов, Л. Кондрашова, В. Моторіна, О. Киричук, М. Михальченко, В. Ковальчук, С. Лісова, О. Петренко, О. Пехота, В. Сластьонін, В. Монахов, Н. Хмель, Т. Яценко та ін.) дає можливість сформулювати

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 3

Упорядники:
проф. **Петренко О.Б.**, доц. **Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування:
наукова бібліотека РДГУ

Підписано до друку 26.05.2016 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 22,7. Замовлення №191/1. Наклад 300

Віддруковано засобами різнографічного друку
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
33027, Рівне, вул. С.Бандери, 12; тел.: 0-362-26-48-83

I – 66   **Інноватика у вихованні** : зб. наук. пр. Вип. 3 / упоряд.
О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова,
Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 327 с.

УДК 37 : 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016